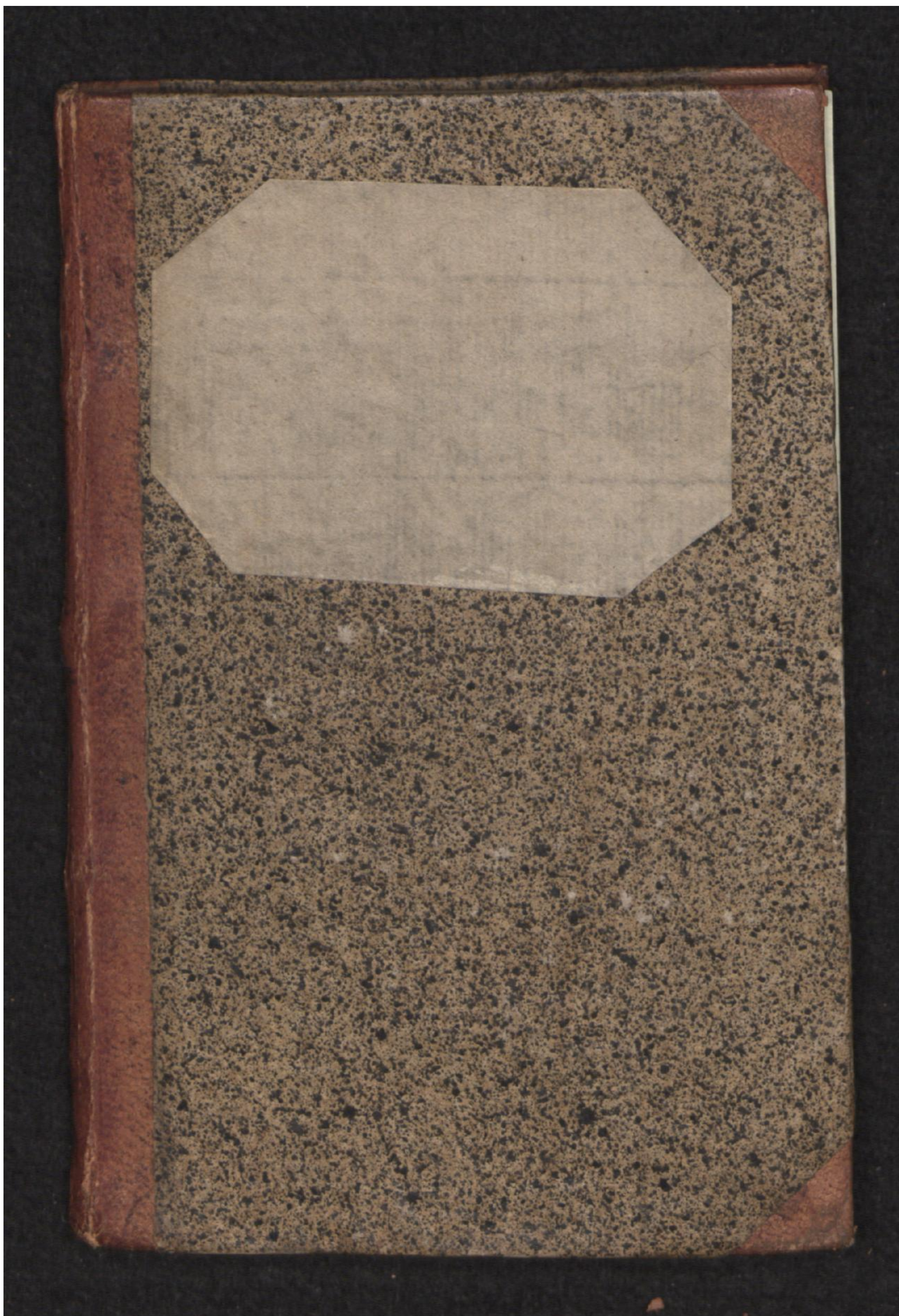
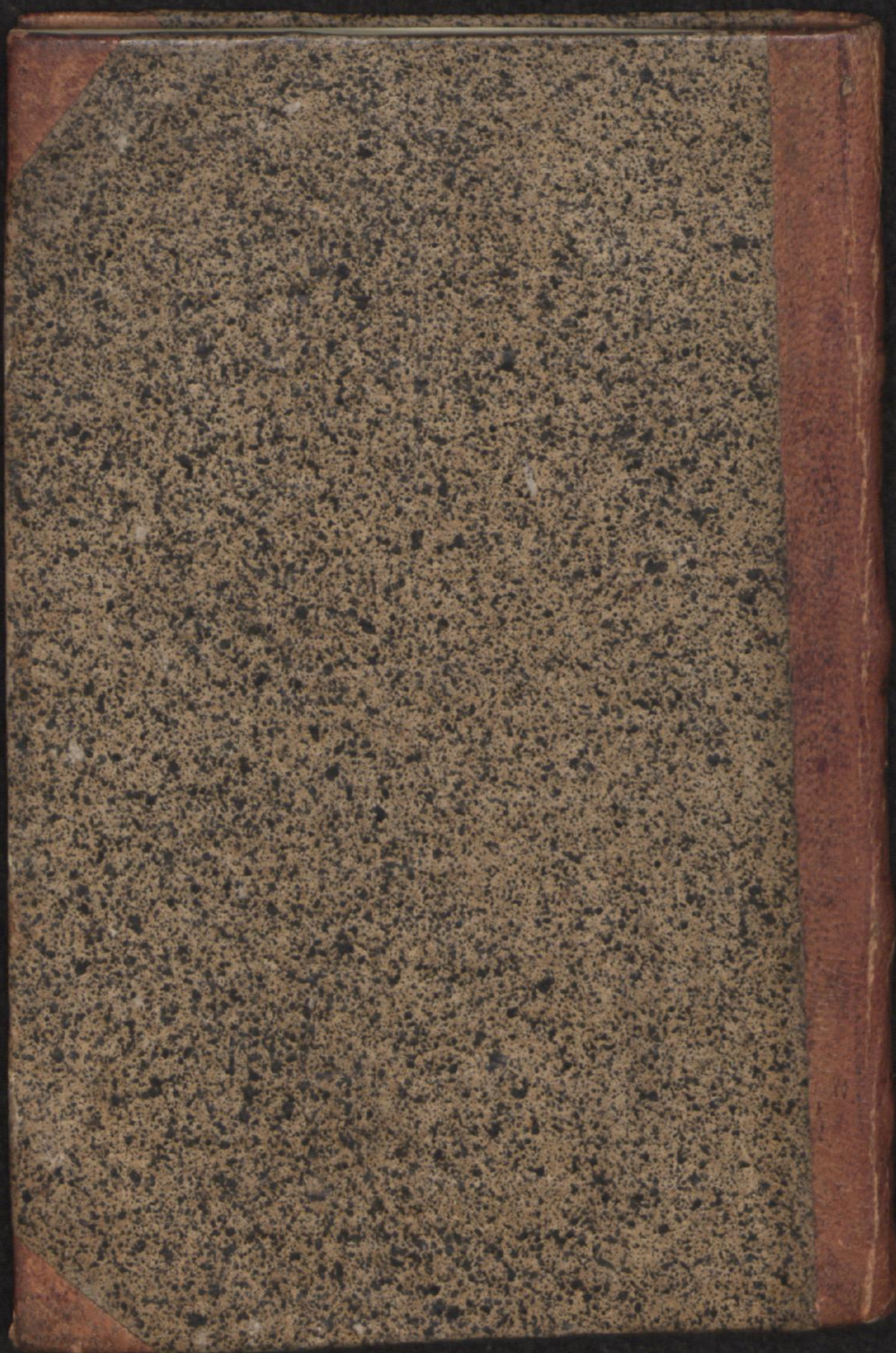
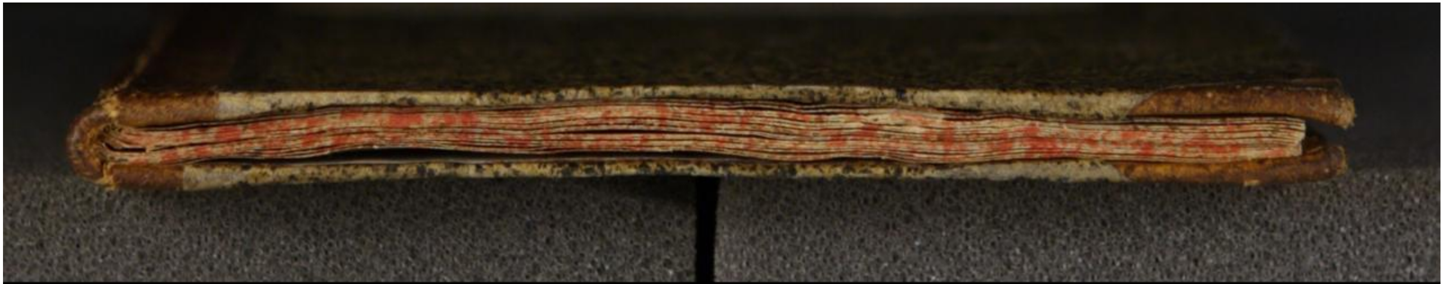

DA BOX

LOGIA MVLIERVM.

Om Ypperlige Quindfolck / nogle Bibliske Historier /

forfattede vdi Rhiim / til en Bryllupsdict oc Ynsk / vdi

Erlig oc Velbyrdige Mands

TRVDE BJØRNS til Biórnßholm /

Met Erlig oc Velbyrdige Jomfrue /

Jomfrue ERMGARD GYLDENSTJERNE /

Deris Bryllups Høytiid / som skede paa Biørnßholm / den XX. dag Augusti, Anno 1587.

Screffuet aff Peder Hegelund Lesemester i Ribe.

BIBLIOTHECA REGIA
HAFNIENSIS

1 2

Erlig oc Velbyrdige Jomfrue/ Jomfrue ERMEGARD Gyldenstierne.

GVds Naade / Fred oc Venskab blid/
Styrcke oc beuare eder alletid/
Oc giffue eder Lycke at kunde begynde/
Met eders Brudgomme som i vel ynde/
Eders Ecteskab / met glæde oc gammen/
Oc leffue Christelig oc kierlig sammen/
Gud Almectige til Loff oc Aere/
Eder selff / saa oc eders Venner kære
Til Trøst oc Glæde / til gode oc gaffn/
Oc begge eders Slects lang effterfaffn.

Saadanne vor Ynsk oc hiertens Begering
Eders Bryllups høytid til Foræring/
Vilde ieg giffue her met tilkende/
Oc denne min Dict til haande sende.
Som er tilsammensat oc giord
Aff Bibelske Scrifft i Guds hellige Ord/
Ectefolck først til Trøst oc Lære/
Saa erlige Quinder til Roeß oc Aere.

Bedendis ydmygelig at j vilde tage
Til Tacke / denne min føye Wmage.

Jeg kendis mig dog diß plictige at være:
Faar megen beuiſte Dyd oc Aere
Som J / oc eders Søſtere kære
Haffue mig teed i bode hiſſet oc here.
Beffalendis eder alle Gud j Vold/
Som er alle Ectefolcks Trøſt oc Skiold.

E. V. Tienere

altid /

Peder Hegelund.

Ecteſkab

ECteskab er Guds Ordning oc Skick/
Som aff Gud selff Velsignelse fick/
Bleff stifftet aff hannem j Paradiß/
Der Mennisken vaar Vskyldig oc Viß/
Oc er hans vnderlig Raad oc Gaffue/
Huilcket hand endnu vil holdet haffue.
Endog at Mennisken bleff forkrencket/
At alt det gode Gud hannem skencket/
Ved Syndefald bleff saa berøffuet/
At al hans Væsen er saare bedrøffuet/
Oc Naturen er gaaen aff Laffue: Fines
Dog vil HErren det endnu saa haffue/ con-
At Ecteskab skal j Aere oc Act iugij.
Holdis / oc fordris met al Macht:

Oc skal den rette Lægedom være I.
Mod syndige Lyst / oc ond Begære/ Medi-
Oc Mennisken skal det visselig vide/ cina.
At Gud maa io ingen Vtuct lide.
Men strengelig vil / at Mand oc Quinde
Skulle leffue met kyske Legeme oc Sinde.

Saa oc at Menniskelige Slect oc Køn/ II.
Ey skulde skammelig afflis j Løn/ Offici-
Oc Folck paa Jorden ey skulde forødis/ na ge-
Vil Gud at Børn skulle erlig fødis/ nera-
Aff Mand oc Quinde / j Christelige Tuct/ tionis.
Oc kalder Børn deris Liffuis Fruct.
Huilcke de met stor Sorrig oc Møde/
Skulle opdrage / lære oc føde/
Som deilige Ymper oc vnge Plante/
At der icke skulle paa Jorden vante/

Der i Foreldris sted igen/
Naar Gud effter haand de Gamle kalder hen/
Kunde tiluore / oc strax opstige/
Gud at tiene / oc opfylde hans Rige.

III. Societas, & Schola pietatis multarumqȝ virtutum.

Ja / huor kunde Mennisken paa Jorden bo/
Foruden Ectefkabs Kierlighed oc Tro?
Huad vaar for Glæde/ huad vaar for Ro/
Vden slig Kierlighed vaar imellem To?
Oc maatte hinandens Methielp være
J Lyst oc Nød / met Gud oc Aere?
Oc hinanden ret trolig en mene/
Sig selff / oc Gud for alting tiene?
De ere alt i den Schole tilhobe/
J huilcken de lære til Gud at robe.
Oc lide meget de vilde ey førre/
Naar Sorg kommer ind at lucte Dørre.
De lade sig hart til hiertet gaa/
Jhuad som kommer dem enten paa.
De føle det begge / oc gielder dem lige/
Ey ville de / ey maa de hinanden vnduige.
Saa er hoß Ectefolck stedze til rede/
Dobbelt Sorg / eller dobbelte Glede.
Hun sørger faar hannem / oc hand for hende/
Oc Børnene side altid ved Ende.
For fellies Suogre oc Slectinge mange
Nu ere de glade / nu ere de bange.
Det recker til dennem aff alle vraar/
Oc tit der huggis i blodige Saar.
Naar Gud giffuer Børn oc flere Munde/
Deris Omsorg vorer saa mangelunde.

De see

De see deris Ynck / de see deris Glæde
Nu paa de store / nu paa de spæde.
Ja / ved deris skrig oc Siugdoms smerte
Vercker saa tit Foreldernis hierte.
Thi lade de ey aff / til Gud at tale/
Aarle oc sildig sig hannem beffale/
Oc haffue saa meget for hannem at klage/
Helst naar deris Anslag gaa tilbage. *
De bede / arbeide / deris Hierte de vdøse
For hannem / som kand bode binde oc løse. *
De sætte tilsammen saa duelige verge/
At de io kunde sig nære oc bierge.
Hand vden Dørre / oc hun der hiemme/
Hand skaffe ind / oc hun at giemme.
De holde til raade met Lempe oc Tarff/
Oc acte at lade deris Børn nogen Arff.
Faar dem de slebe / trelle oc fige/
Vilde gerne gøre Børnene rige.
De see langt frem / oc haffue stor Sorge:
Paa Gud alene skulle de dog borge.
Hand er bode Børns oc Fædernis Fader/ *
Hans Naade oc Godhed aldrig afflader. *
Hand veed best huad de tiene til/
Oc huortil hand dennem bruge vil.
Kand dennem forsørge oc bedre forsee/
End wi met al voris Møye oc Vee.
Ja / om hand end Foreldre vndrycke
Hand skaffer dog vnderlig huer sin Lycke.
Oc gør Mirackel / den Fader blid/
Mod Encker oc Faderløse Børn altid.

Men det vilde vorde faarlangt at scriffue
Om Ecteskab / Thi maa det saa bliffue:
Aleniste nu for eders Bryllups Geste/
Som ere forsamlede / aff de beste:
Vil jeg opregne aff Bibelske Scrifft/
Nogle de Ypperlige Quinders bedrifft:
Huad de met list oc Snildheds Loff/
Huor Raad oc Daad giordis mest behoff/
Haffue vdrettet oc kommet aff sted/
J deris Exemple kunde andre see ved.
Oc de Historier wi j Bibelen finde/
Ere verde stedze at dragis til minde.
Der j ere Lærdomme saa mangelunde/
Gud giffue wi dem efterfølge kunde.
Sligt ville wi faar Vngtfolck fortælie/
Oc dertil disse Heldtinder vdvælie.

Listig-

Listigheds Exemple
til det

GODE / vdi	ARGE / vdi
1 Rebecca.	1 Eua.
2 Rachel.	2 Lots Dotter.
3 Rahab.	3 Thamar.
4 Ruth.	4 Dalila.
5 Jahel.	5 Jesabel.
6 Abigail.	6 Herodias.
7 Michol.	
8 Esther.	
9 Judith.	

1. REBECCA.

REbecca det saa listelig dreff/ Gen. 27.
At Jacob først velsignet bleff/
En gudelig Skuff hun der til brugte/
Oc den hoffmodige Esau vdlucte.

Endog Isaac deris Fader blind/
Haffde det huercken i act eller sind.
Men Moderen yndte Jacob vel/
Hun haffde ocsaa der til god skel/
Velsignelssen hand fra Esau købte/
I loene Skind hun hannem suøbte.
Ragen kommer som konen vil/ *
Men Gud regerde alt det Spil.
Thi det saa hannem behageligt vaar/
At Jacob skulde haffue bedre kaar.
Saa vnderlig Gud oc det affstyrde/
At Esau siden ey Jacob myrde.
Gud tog hannem i sin Hegn oc Fred/

At hielpe oc redde i allen sted.

Ledsagede hannem paa alle hans veye/
Oc gaff hannem meget gaat at eye.
Saa hører Gud sine Børnis Bøn/

Tro oc Taalmodighed faar vist god (Løn.

2. RACHEL.

Hvor trætskelig bar sig Rachel ad/ Gen. 31.
Mod hendis Faders store Wlad:
At hans Døttre vaare hendragne/
Oc hans Guder vaare borttagne.
Hand iagede dem effter / vred oc gram/
Men Gud giorde hannem snart mild oc tam.
Deris Gods altsammen hand da randsagde/
Rachel der til saa stille tagde.

Affgu-

Affguderne haffde hun skelt i Straa/
    Giorde sig sing / oc sad der paa.
Der hand dem inter kunde tage i hende/
    Maatte hand met det samme omvende.
Famnede dem / oc bød gode nat/
    Fick ey at vide / huor det vaar fat.

3. RAHAB.

RAhab brugte dertil stor liste/ Ios. 2.
    At hun de Speiders Liff kunde friste.
Der hun dem vilde paa Taget redde/
    Hørstilcke hun offuer dem vdbredde.
En Eed de begge hende da sore/
    Hun vant dem snart ned met en Snore.
Oc gaff dem Raad / huor de skulde fly/
    Oc vel vndkomme fra Jericho By.
Den samme Snor / rød som en Blod/ Ios. 6.
    Til Tegn for Huset hun binde lod.
Siden / der de monne Byen vinde/
    Sparde de Huset met Folcket der inde.
Salmon en Jøde tog hende til Ecte.
    Saa hun oc regnis blant Christi Slecte.
De affléde Boas en Søn saa from/
    Hand siden Ruth til Hustro bekom.
Aff dennem kom Obed / aff hannem Isai/
    Aff hannem kom Dauid / en Konning fri.
Saaledis os yppedis det Kongelig blod/
    Dauids rette Herkompst oc Rod.
Ja / Christus selff bode disse oc flere/
    Iblant sit Slecte lod registere.

Oc

Oc icke vilde vere slet fri oc pur
Paa Slecte oc Byrd: (dog paa sin Natur)
Men Skøger oc Skalcke / oc Hedniske Blod
Oc grossue Syndere / hand iblendis lod.
Alle da mue de røre hannem paa:
Ingen / slet ingen / vil hand forsmaa.
Huo ellers ret aff hierte oc sind/
I Troen giffuer sig til hannem ind.
Hand haffuer Naade nock til dem alle/
Er kommen til Verden / Syndere at kalle.

4. RVTH.

NAemi lærde sin Sønnequenne/
Til al dyd oc Tuct sig venne.
Ruth oc effter hendis Lærdom tog/
Oc gerne met hende j Aelende drog.
Hun gick dermet saa listelig om/
Om Natten hun til Boas kom.
Lagde sig ved hans Fødder nær/
Saa hand (met Aeren) fick hende kær.
(Samme Boas vaar Rahabs Søn/
Aff hannem oc Ruth / kom Dauids køn)
Hand det saa vit til rette dreff/
At Ruth hans kiere hustro bleff.
Aff Ydmyghed oc Erlighed
Yppis den beste kierlighed.
Aff ringe Foreldre vdspringe oc tit/
Store Slecte / som vdbredde sig vit.

5. Jahel

5. JAHEL.

JAhel lod sig icke fortryde/ Iud. 4.
Der Sissera aff Slactingen flyde.
(Som vaar Cananiters Høffuitzmand/
Oc stridde hart mod Jødeland)
Met søde Ord at indkalle hannem først/
Oc trøstet hannem / oc leskte hans Tørst.
Hun lagde hannem vnder sin Kaabe at soffue/
Hand mente det skede paa Tro oc loffue.
Saa lønlig hente hun Hammer oc Søm/
Hand vognede ved en kaalder drøm.
Hans Tindinge hun met Sømmen tegnede/
Saa hand til Jorden død nedsegnede.
Død bleff hand / oc lagd j mulde/
Kemperne alle seyerløse fulde/
Huo sin Quen betroer faar vel/ *
Hand gør sig selff til Gæck oc Træl.

6. ABIGAIL.

ABigail bør ocsaa sin Priiß/ 1. Sam.
Thi hun vaar dydig / deilig / oc Viiß. 25.
Dog hendis mand vaar strump oc stiff/
Oc haffde alt nær forkast deris Liff/
Der hand saa snibbede Dauid aff/
Oc icke hans Tienere it got ord gaff:
Da skyndede hun sig iligen aff sted/
Viin oc Fetalie førde hun med.
Oc foer Kong Dauid selff til mode/
Ydmygelig falt faar hannem til fode.

Hans hastige Vrede hun saa affbad/
At Dauid selff bleff derved glad.
Oc hendis Mands groffhed forlod/
Icke vdgydet mange deris Blod.
Hand yndte saa vel hendis Tale oc Stick/
At hand hende siden til Hustro fick.
☞ Huor til da kand en erlige Quinde/
Fuld gode Raad met hast paa finde:
Oc end i farlige Kiff oc Tuist/
Meget vdrette met Lempe oc List:
Ja til meget gaat være stor Aarsage:
Oc til Forligelse Mendene drage:
Derhoß er det en Danequindis Aere/
At hun kand met sin Mand offuerbære. * *
Oc det Onde met Gode offueruinde/
Al Breck oc Feil ey tage til sinde.
Ey vredis / oc stedze met Ont opsyde/
Hoß store Dyder ere store Lyde.

7. MICHOL.

KOng Saul fnysede / dog vden al skel/ 1. Sam.
Endelig vilde sla Dauid ihiel. 19.
Auindsyghed det oc mest voldte
At hand saa hannem mistenckt holdte.
Michol fick en nyss der aff/
Hun Dauid det tilkende gaff.
Fra hendis Fader kom saa brat/
It hastigt Bud om midienat.
At Dauid skulde til Kongen gaa:
Hun sagde / hand paa sin Siugseng laa.

Der

Der Budet haffde da gaait til glippe/
Lod hun saa snart sin Mand vndslippe/
Aff it Løn Vindue halp hannem ned/
Oc skyndede hannem iligen aff sted.
It Billed hun i hans sted tilredde/
Met Fuor oc Skind i sengen beklede.
Drauanterne komme igen saa fage/
At de skulde hannem paa Sengen tage/
Oc bære hannem op for Kongens fod/
Hand skulde der lade sit Hierteblod.
Lenge hun Forbøn for hannem giorde:
De sagde: at de icke andet torde.
Der de til Sengen rusede hen ind/
Funde de icke andet end it Billed oc skind.
Hun sig vndskylote / oc holt sig ilde/
Sagde at David hende myrde vilde.
Oc icke hun kunde hannem holde hiemme/
Saa maatte de lade hendis mand betemme.
Hand kom dermet i rumme oc Leide/
Vel siu Aar lidde Kong Sauls feide.
Men Gud lod Saul for Fienderne falde/
Der Hand vilde David til Riget kalde:
☞ Saa lader hand en for den Anden bucke/
Naar hand for nogen vil Dørren oplucke.
Den enis Død er den andens Brød/ *
En Fattig vorder Rig / en Rig lider nød. *

8. Dronning ESTHER.

ESTher sig vel ydderlig voffuede/
Som hun oc Mardocheo loffuede.

Oc kom

Oc kom saa lige til Vndsetning/
Jmod Amans falske Beretning.
Endog hand vaar en Mectige mand/
Oc Konning Asueri anden Haand/
Oc haffde til Hoffue stor yndest oc platz/
Brugte mod huer mand Vold oc Tratz.
Synderlig mod det Jødiske Folck/
Vaar hand hoss Kongen en skadelig Tolck.
Oc Mardocheo til Betalning/
Forhuerffuit Breff oc streng Befalning.
Met vrang Vnderuisning oc Bedrag/
Alt Jødiske Folck paa en eniste dag
At berøffue dræbe oc Myrde:
Men Gud ved Esther det affstyrde.
Thi hun it Gestebud strax beredde/
Som Kong Asuerus hende tilstedde.
Lod sig ey mercke / huad hun vilde/
Aman vaar oc to dage til Gilde.
Paa tredie dag bleff hand vdled/
Til Gallien / som hand haffde bered.
Thi Kongen i det Gestebuds gammen/
(Der Kierlighed / Vin / oc Ryck komme sam- (men/
Oc Esther fel det de modige Taare)
Bleff til Vrede optend saa saare.
Amans halß maatte lauget betale:
Jøderne finge saa god Husuale.
Hans Sønner ginge den samme vey/
Alle Thi hengdis hoß hannem paa rey.
Thi Kongen fick i ander sind/
Som Gud ved droningen gaff hannem ind.
Oc alle som vaare i hans Forbund/
Bleffue forderffuede strax i grund.

De

De Jøder komme til Ro oc lise/
Oc høyelig dette Mirackel prise.
☞ Saa snart kand Gud en wlycke vende/
* De Blodgerige faa en blodige ende.
☞ Kongens hierte er i Guds haand/
* Helst naar det styris aff Guds Aand.
☞ Oc Mandens Hierte (huor ret tilgaar)
* J Hustroens haand vel helfften staar.

9. JVDITH.

JVdit hun ocsaa vel forstod/
At hun vaar deilig aff Rød oc Blod.
Oc kunde met gode Ord oc Lempe/
Holofernes styre / den fnysende Kempe.
Hun bleff hans Fange / dog met Erlighed/
Hand bleff hendis Fange / i blind Kierlighed.
Den første Streg lurde hun hannem aff/
Som Gud hende dertil Styrcke gaff.
Hans Hoffuit fick hun alt saa kær/
Hun bar det hiem met sig i seer.
Satte det høyt op til Spectakel/
At Gud haffde giort sligt it Mirackel.
Oc stack det vd offuer Mure oc Tinde/
Der maatte det side mod Solen oc grinde.
Gud til ære / som ved en Quinde/
Haffde nedlagt den mectige Fiende.
Stort Vnder at hun oc kunde saa fage/
Wskad komme hen / oc strax til bage.
☞ Naar Gud vil Help oc Bistand sende/
Kand snart wmueligt til mueligt vende.

Nogre andre Exemple paa QuindeList i det arge oc Onde.

DEr ere oc mange Stycker opscreffne/
Som icke due ret meget at neffne.
Oc icke bør at efterfølgis/
Dog skulle de icke met alle dølgis.
* Det Gode skal mand elske oc Aere/
Det Onde skal mand laste oc kære.
* Ja / lide det Onde tit hoß det Gode/
Oc falde den euige Gud til fode.
* Oc vocte sig saa fra Synd oc Fald/
Oc i Guds fryct vel vare sit kald.

I. EVA.

EVA selff er fremmist paa vey/ Gen. 3.
Som ledde sine Børn aff rette vey/
Adam lod sig snart bedrage/
Der hun bad hannem Eblet tage.
Den listige Slange aff Fructen plockede/
Oc Quinden først hand dertil lockede.
Strax hende lystnede det at smage/
Lod Adam sig det oc behage.
De giorde hinanden der met til villie/
Oc lode sig icke i Synden at skillie.

2. Lots

2. Lots Dötter.

LOts Døtter huor giorde de Gilde/ Gen.
Met deris gamle Fader silde: 19.
Dog de Englers predicken hørde/
Oc vaare nylig aff Branden vdførde.
De fryctede at alle Mend vaare døde/
Oc vilde dog Børn til Verden føde.
De giorde hannem drucken oc sandzeløß/
Ved Blodskam føddis det Hedenhøß.
Moab oc Amon / to Halser horde:
Lot den Synd wuiderlig giorde.

3. THAMAR.

THamar der hun sig forkledde/ Gen.
Oc som en Skøge sig vdredde/ 38.
Bedrog hun snart vdi slig Ham/
Hendis døde Mends Fader Judam.
En Encke fant de Rencker paa/
En Enckemand at skuffe saa.

4. DALILA.

SAa Dalila den snedige Quinde/ Iud.
Bedrog oc Samson saa mange sinde/ 16.
Hand haffde hende kiær / oc alt forsaare/
Thi dreff hun hannem saa tit til Daare.
Oc lod sig dertil true oc købe/
Hans Liff at forraade/ hans Styrcke at røbe.

Naar hand vaar sted i Fare størst/
Paa skrøbe hun da atuarde hannem først.
O Samson / Samson / Philisteer offuer dig :
Dermet vilde hun vndskylde sig.
Hand lodt saa være / oc trode det alt/
Det oc omsider Hans Velfart galt.
Saa lenge gick hand i Kierlighed blind/ *
Indtil hand miste baade Oyen oc sind.

☞ It veluilligt Hierte er stedze i Fare/
Det kand ey dølge / ey tage sig vare.
Saa er gode Ville snart bedragen/
Forraadder Mand er snarlig slagen.

5. Dronning JESABEL.

JEsabel lod sig lenge vel tycke/ 1.Reg.
At haffue bedreffuet it merckeligt stycke. 21.
Der hun haffde fliet hendis Mand til gaffue/
Deris nabois Naboths gaard oc Haffue.
Met Løgne Vidne oc falske Fund/
Skilde hun hannem ved Gaard oc grund.
Ja / ocsaa ved Liffuit met samme Liste/
☞ (Som / mange deris Liff for Godzet miste)
Men det bekom hende maadelig vel/
Thi Gud selff heffnede dette wskel.
Elias bar det Budskab haard/
Til Achab Kongen / i Naboths gaard.
Saa siger HERREN / du haffuer thielslaget/
Deroffuer saa haffuer du oc indtaget.

Her

Men paa dette sted / som Jesabel lod
Vdgyde Naboths wskyldige Blod.
Her skulle hundene i Naboths haffue/
Slicke hendis Blod / oc Benene gnaffue.
Det skede oc saa / met al Wlycke/
For Affguderi oc Tyranske stycke.
Kong Achab selff strax effter try Aar/ 1. Reg.
I Slactingen fick sit Banesaar. 22
Oc Hundene slickede hans Kongelige blod/
Den tid hans blodige Vogn bleff tod.
Dereffter hans Søn Joram en Konge/ 2. Reg.
Bleff oc saa skut gennẽ Hiertet oc Lunge/ 9.
Aff Jehu / som vden al deris Act/
Til Konge vaar aff Gud opuact.
Ret lige paa Naboths Agger Ende/
Bleff Jorams Legem henkast behende.
Men Jesabel selff som alt dette voldte/
Oc Krig met Guds Propheter holdte.
Hende lod Jehu ved halß oc haar/
Nedkaste aff Salen paa Borriggaard.
Offuer Vegge oc Vinduer stenckte hendis Blod/
Heste oc Hunde hendis Legem opod.
Slet intet leffnedis fra deris Tender/
Vden hoffuet oc Føder / oc Flade aff hender.
At alle mand det saae eller hørde
It Vnder oc Ordsprock der aff giørde
☞ Er det den stolte Jesabel ?
Som Krunen bar i Israel ?
Hand lod da ocsaa strax vndliffue 2. Reg.
Achabs Sønner halffierdesindstiffue. 10.
Met Baals Prester hand oc bestyrde/
At de bleffue alle paa en tid myrde.

Baals Kircke giorde hand den ære/
It Hemmeligt huß oc Mag at være.
Til al denne blodige Jammer oc straff/
Gud selff den Nidkærhed Jehu gaff.

6. HERODIAS.

SAnct Hans vaar vel til Hoffue lid/
Oc Kongen hørde hannem selff met flid/
Lydde hans Raad / oc haffde hannem kær/
Indtil hand traadde noget faar nær/
Oc ramte paa det Omme Buld/
Huormet hand kaste al Gunst om kuld.
Den tid hand hannem saa straffe torde/
Fot det slemme Horeri hand giorde.
Met Philippi hans Broders quinde/
Som hand bortførde (dog met hendis minde)
Aff slig hans Prædicken hord oc huas/
Fortørnedis den Hore Herodias.
Hun tørstede alt effter hans Liff oc Blod/
Loed hannem oc hecte ved halß oc Fod.
Hun kaste snarlig faar hannem en Skantze/
Lod Daatteren sin for Kongen dantze.
Huad hand da for / maatte hand alt holde/
Hun fick S. Hansis hoffuit at volde.
Giorde sig der ved saa Lystig oc glad/
Der det hende baris paa it Fad.
Oc mettede saa sit hadske hierte/
Skal det betale i euige smerte.
Legemet lod hun drebe snart/
Men Siælen bleff aff Gud foruart.

Huor

Huor liden oc skiden er verdslig Glæde/
Dog wi der effter saa fige oc lede?
Bode Liff oc Siel wi i fare sætte/
At wi det arme Rød kunde mætte.
De Legemlige Veilyst snart forsuinde/
Oc lade effter sig en syndige Minde.
Gud wi fortørne/ oß selff forderffue/
Ja/ met stor Møye oß Helffued forhuerffue.
O diure købt/ o ilde bestilt/
Det euigt for det timeligt spilt.

IN SVMMA.

MEN huad da gøris nu mere behoff/
At sige om Listigheds Last oc Loff?
Mend dog forfarer det allevegne/
At saadanne Kaanster ere deris egne/
Oc brugis saare behendelig/
Oc end aff mange/ wkendelig.
Thi huert slags Diur sine Værie haffuer/
Met huilcke Naturen dem begaffuer.
Horne/ Hower/ Braad oc Finde/
Kløer/ Nebbe/ Tender oc Pinde.
Storhed/ Styrcke/ Grumhed/ Vildhed/
Trerskhed/ Klenlighed/ Snarhed/ Snilhed.
Men huad er Menniskens Værie oc Skiold?
Huormet skal hand affstyre al vold?
*Mandens er/ Raad oc Dristighed/
*Quindens er/ Deilighed oc Listighed.
Oc synderlig kand en venlig Quinde/
Met Liste oc Gode/ Manden offueruinde.

Det sigis altsammen / de Gode til priß/
De Onde / at mand kand vorde riß.
Sig vocte i tide for Skuff oc Skade/
Icke sig selff met Sorrig belade.
☞ Det bindis snart / som aldri kand løsis:
❧ Oc meget Gaat / saa snart vdøsis.
❧ Oc liden Lyst gør langfør Skade/
Som staar icke siden vel til at raade.
☞ Den Kierlighed som ilde tendis/
❧ Den ilde brender / oc ilde endis.
❧ Den Kierlighed som met Aere begyndis/
❧ Aff Gud oc Menniscken den vel yndis.
Oc bliffuer io lenger / io større oc bedre/
Oc Gud vel selff den styrcke oc hedre.

Den samme Gud eder Naaden giffue
Vdi hans Fryct tilsammen at bliffue
Brudgommen met sin kiere Brud/
At leffue hinandens Alder vd/
Gud til Aere / Eder selff til Glæde:
Wi allesammen det ynske oc bede.

P. H.

TRVTHERO BIORNONI, DE BIORNSHOLM, SPONSO S.

Quòd, Sponſe nobiliſſime,
Tot fœminis illuſtribus
Quæ nunc tuæ ſunt hoſpites,
Tot fœminas Heroidas
Tibiq; & IRMGARDI tuæ
Vnà hoſpites coegerim:
Fiat bona cum gratia
Tua, tuorumq; hoſpitum,
Simulq; cauſas accipe.

Pandoram (vt Heſiodus refert
In eruditis fabulis)
Ita ſinguli, ceu ſymbola
Facta, elaborârunt Dij
Deæq;, & intus & foris,
Ab infima calce ad caput,
Vt vna haberet omnia,
Sed non niſi à Diis omnibus.

At vnicus noſter Deus
Poteſt dare vnus omnia,
Nequicquam ope vllius indigens
Vel arte collatitia.

Idem Deus tibi in manum,
O Sponſe honoratiſſime,
Dat Sponſam honoratiſſimam,
Animi bonis & corporis
(Dote optima) prænobilem.

Quin porrò dona hæc & bona
Vt augeantur indies,
Heroidum huic præſcripſimus
Viua & ſacra exemplaria.
Et ſunt malæ, ſed pauculæ,
Mixtæ bonis: imò bonis
Ipſiſſimis aliquid mali
Adeſt: ſuis vt integer
Nemo abſq; næuis naſcitur.

Probare ſcilicet omnia,
Tenere verò quod bonum eſt,
Pauli iubemur regula.

Nam multa paucis vt loquar,
Noſtras tuis adiungimus
Fuſas Deo precibus preces,
Talem vt tibi det comparem.

Inſtar vt EVAE timeat Deum,
Inſtar SARAE timeat virum,
Sit temperatis moribus
REBECCA prudens vt fuit,
Fuit vt RACHEL amabilis,
Huic ſit LIAE fœcunditas,
Huic ABIGAIL facundia,
Huic fortitudo DELBORAE,
ANNAE quæ tollerantia,
RVTHAE obſequens humanitas,
Viduæ SAREPTAE promtitas
Elargiendi in pauperes,
Fortis SVSANNAE caſtitas,

IVDITHAE in hostes gloria
Et vim Deo adferens fides.

Sat est: tria ista duodecim
Hic mulierum Senatulus
I. Decernit: Exemplum petant
Laudabile hinc vt posteræ;
II. Et vnaquæq; sit suo
Vxor viro instar omnium:
III. Et talis, aut si contigit
Mediocris, à Deo bono
Magnum sibi datum bonum
Sciatq;, agatq; gratias.

Grata & rata hæc, timentibus
Deum, esto lex: EDIXIMVS.

Sed solus hæc Deus bona
Dat, auget, offert pronubus.
Pandoram ab ipsius manu
Talem tibi, ô Sponse, accipe.

Hic vos potente protegat
Virtute & aura numinis:
VALETE, AMATE, VIVITE.

P. H.

SPONSVS SPONSÆ:

HActenus educta es ſecreto vt floſculus horto,
Virgineoq; micans aurea ſtella choro:
Biornæum dehinc Sponſa nouæ, me compare, Vitæ
Ingredere IRMGARDIS, iam mea vita, Scholam.
Hæc alia vt vita eſt, alia eſt ſchola: ducq; doceq;
Nos vita atq; ſchola hac, duxq; paterq; Deus.

* * *

MVLIER FVLGET
RADIIS MARITI.

IN SPONSI ET SPONSÆ IPSIVS COGNOMINA, LVSVS.

AVrea celſo vrſus dum mella cacumine captat,
Aurea fors ſtella huic viſa, & amata fuit.
Sed neq; mirum vrſus ſtellam ſi deperit: vrſæ
Sunt quoq; ſtellifero, magna minorq;, polo.
Vrſus amet ſtellam, ſtella hæc cuſtodiat vrſum:
Sponſus ita ἀστρόφιλος, Sponſa erit ἀρκτοφυλαξ.

IACOBO BIORNONI, DOMINO DE STENOLT.

NObilium ſalue iuuenum doctiſſime Biorno,
Vrſinis decus & fama Iacobe tuis.
Hæc timidus primo, tibi, limine amiculus hærens
Fert, ſi vis: ſed te velle patrone reor.
Soſpes es Italicis huc quando reuerſus ab oris,
Subſtiteras Ripis vnum aliumue diem:
Tum Graiis cinctus Muſis, cinctusq; Latinis,
Hiſtoriæ & iuris ſacra verenda ferens:
Commemini puræ tibi quæ facundia linguæ
Fluxerit, & rebus pondera magna bonis:

Narran-

Narrantisq; tuo quàm attenta pependimus ore
Mirificè ad reditum læta caterua tuum.
Et quæ pensa tuo mihi pro candore vicissim
Iniunxti, illa stato iam, puto, reddo die.
Pauca tuo fratri, peramatæ pluscula Sponsæ,
Nostrati & Latio carmine, vota fero.
Carmina nostra situ & ferrugine scabra, placebunt?
Carmina vt haud placeant, vota placere sinas.

Intereà incolumis salue Truthere valeq;,
Flosq; ô Biornonum luxq; Iacobe domus.
Tu fidus, Truthere, heros sis rebus agendis,
Quot quantisq; vnquam Marte manuq; potes.
Tuq; Iacobe vsu & Musis exculte, iuuabis
Publica, quantum omni pectore & ore potes.
Vos fraternus amor, vos diuite copia censu,
Vos genus & virtus, mensq; recocta beant.
O qui tam colitis suauissima fœdera fratres,
Viuite, & in patriæ crescite vterq; decus.

T.

Petrus Hegelius.

L. R.

SLESVIGÆ

EXCVDEBAT NICOLAVS VVEGENER.

ANNO

CIↃ IↃ XIVC.

Peder Hegelund

Elogia Mvliervm. Om Ypperlige Quindfolck, nogle Bibliske Historier forfattede vdi Rhim til en Bryllupsdict . . . vdi . . . Trvde Biørns . . . met . . . Ermgard Gyldenstjerne Deris Bryllups Høytid, som skede paa Biørnssholm den XX. dag Augusti, Anno 1587. Slesvigæ MDXIVC

Elogia Mvliervm. Über treffliche Frauenzimmer, einige gereimte biblische Geschichten als Hochzeitsgedicht für Trvde Biørns Hochzeit mit Ermgard Gyldenstjerne.
Hochzeitsgedicht in dänischer Sprache von dem Rektor in Ribe und späteren Bischof Peder Hegelund. Auf S. 11 werden die Geschlechtsrollen veranschaulicht: Wehr und Schild des Mannes sind Klugheit und Kühnheit, Wehr und Schild der Frau sind Schönheit und Schlauheit.
Die Jahreszahl 1586 ist ein Druckfehler. Erst am 9. August 1587 brachte ein Bote dem Buchdrucker in Schleswig das Manuskript, aber schon am 18. August konnte Hegelund den Druck an das Brautpaar auf dem Schloß Biørnsholm schicken. Zeit zum Korrekturlesen hatte es nicht gegeben.

